

MAÏS BLIJFT, ook bij strengere mestnormen

De nieuwe fosfaatsnormen dwingen maïstelers ertoe om scherper op de bemesting van snijmaïs te letten. De vertrouwde standaardbemesting is vaak niet meer mogelijk. “De strengere bemestingsnormen hoeven niet per se ten koste te gaan van de opbrengsten”, meent Willy Timmermans, sectorhoofd rundveehouderij bij Boerenbond Deurne.

De strengere normen vragen een aanpassing in de teelt en de strategie om voldoende opbrengst te behouden. “Wij verwachten dat de strengere bemestingsnormen hier in het zuiden niet zullen leiden tot een kleiner areaal maïs”, aldus Timmermans. Wel denkt hij dat sommige bestaande rassen moeite zullen hebben met de lagere mestgiften. “Nieuwe rassen moeten ervoor zorgen dat de veehouderij kwaliteit en kwantiteit behoudt.”

Fosfaat nijpend
Volgens Herman van Schooten, onderzoeker bij Wageningen UR Livestock Research, zal het met de stikstof “wel loslopen”. De stikstofgebruiksnormen en het bemestingsadvies op basis van gewasbehoefte liggen redelijk dicht bij elkaar. Voor fosfaat wordt de situatie nijpender. Hier is het de vraag of de maïsplanten overal in Nederland de beschikking blijven houden over voldoende nutriënten. WUR Livestock Research onderzocht hoeveel snijmaïs met de gebruiksnormen van 2013 nog naar de behoefte van het gewas bemest kan worden, als de mest zoals gebruikelijk ‘volvelds’ (= met de mestinjecteur) wordt toegediend. Op zand is dat tweederde van de oppervlakte, op klei is dat slechts 32 procent en op veen nog minder: slechts 12 procent. Wanneer een deel als rijenbemesting wordt gegeven, kan de maïs geregeld wél voldoende worden bemest. “Sommige veehouders zullen straks ook (een deel van) de drijfmest als rijenbemesting moeten toedienen”, aldus Van Schooten op een studiedag voor melkveehouders van Boerenbond Deurne. Drijfmest toedienen als rijenbemesting is nog geen gemeengoed in de dagelijkse praktijk. Bij de (voorgenomen) gebruiksnormen van 2015 is het onder een Pw-getal van 45-49 niet meer mogelijk om te volstaan met alleen een mesttoediening met de injecteur. Wanneer alle fosfaat als rijenbemesting wordt gegeven, dan kan er tot een Pw-getal van 15-19 nog volgens het advies worden bemest (zie figuur 1).

Paarsverkleuring zegt niets
Volgens Van Schooten levert boven het advies bemesten zo goed als niets op. Een aanvullende fosfaatbemesting heeft een te verwaarlozen effect op de maïs, zeker bij een voldoende basisbemesting. Dat blijkt uit twintig jaar veldonderzoek. De paarse kleur van met name jonge maïsplantjes is een uiting van fosfaatgebrek. Uit proeven op proefboerderij De Marke in het Gelderse Hengelo bleek dit visuele gebrek in het voorjaar echter zelden terug te meten in de eindopbrengst. “De paarsverkleuring heeft meer met de kou te maken (daardoor lagere benutting van fosfaat), dan met de hoeveelheid fosfaat in de grond”, concludeert Timmermans. Maïs houdt met zijn tropische achtergrond nu eenmaal van een bodem die snel opwarmt.

Paarsverkleuring zegt niets over fosfaat in bodem

Groenbemester en bodem
Nu de fosfaattoestand begint te knellen, is de wettelijk verplichte groenbemester na de maïs hard nodig, stelt Timmermans. Hij adviseert veehouders bij de keuze van de groenbemester ook rekening te houden met de aaltjes in de bodem bij aardappelen of bieten als volggewas. Maïs is een goede waardplant waarin verschillende aaltjes zich goed weten te vermehren. Een ‘verkeerde’ groenbemester kan de situatie verder verslechteren. Timmermans kiest om die reden het liefst voor Italiaans raaigras als groenbemester na de maïs. “Rogge pakt de aaltjes te weinig aan. En bladrammenas en bladkool moeten al voor 1 augustus de grond in om zich voor de winter voldoende te kunnen ontwikkelen.”

Tabel 1. Stikstofgebruiksnormen maïsland 2009-2013 (kg P ₂ O ₅ /ha).				
	Klei	Zand		Veen
Periode	2009/13	2009/11	2012/13	2009/13
Bedrijven met derogatie	160	150	140	150
Bedrijven zonder derogatie	185	150	140	150

Ook de bodemkwaliteit zal steeds belangrijker worden. “Voor de derogatie waren veehouders verplicht om regelmatig grondmonsters te laten analyseren. De uitslagen waren soms confronterend. Een regelmatige bemonstering van de bodem wordt met de strengere bemestingsnormen steeds belangrijker”, stelt Timmermans. Het biedt handvatten om te sturen op de bodemkwaliteit.

Oogsten

Van drogere maïs valt ‘goed te melken’ en bovendien geeft een droger product minder broeikasgasemissies. Een droger product vraagt echter wel meer aandacht voor de opslag, vanwege de hogere broeigevoeligheid. “De beste man hoort tijdens het inkuilen op de kuil”, concludeert Van Schooten. Timmermans is het daar volledig mee eens. “Goed inkuilen betekent laag over laag, en niet de volgende kieper er aan de voorkant tegenaan storten, wat je soms tegenkomt

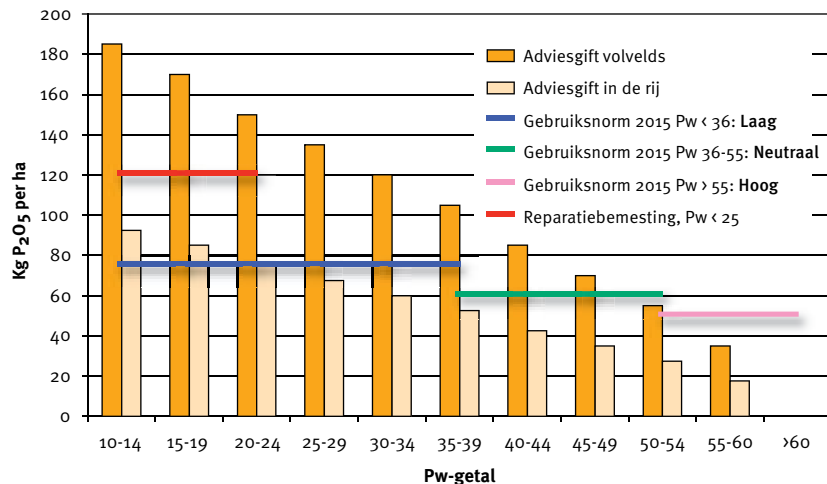

Rijenbemesting

De drijfmest wordt toegediend in de rij met maïs. Deze foto is gemaakt tijdens een demonstratie van de techniek.

Foto: Willem van den Broek

Figuur 1. Fosfaatbemestingsadvies en gebruiksnormen van 2015 op snijmaïs bij verschillende Pw-getallen.

Zorg om bodemvruchtbaarheid

Volgens Edward Ensing, productmanager voedergewassen bij zadenleverancier Barenbrug, zullen de strengere bemestingsnormen de rassenlijst niet op zijn kop zetten. “Rassen die bij een hoge bemesting goed scoren, scoren ook bij een lagere bemesting het best, zo blijkt uit onze proeven.” De strengere bemestingsnormen en de slechtere bodemvruchtbaarheid hebben ervoor gezorgd dat continue teelt van maïs niet meer overal mogelijk is. Ensing: “Voor die bedrijven adviseer ik een maïsras te kiezen met een hoog zetmeelgehalte en dat op tijd geoogst kan worden. En vervolgens een groenbemester in te zaaien. Zo houdt je de bodemvruchtbaarheid op peil.” Volgens Ensing is het geen kwestie van ontwikkeling van nieuwe rassen, maar een kwestie van het management aanpassen.

in de praktijk. En de kuil goed aanrijden. Hierop moet je niet besparen.”

Bij het aanrijden is nog aardig wat verbetering mogelijk, meent gewaslaboratorium BLGG AgroXpertus. Doordat de kuilen (zowel gras- als maïskuilen) de laatste jaren steeds droger en hoger worden, komt broei na het openen van de kuil vaker voor. Volgens BLGG AgroXpertus zijn veel kuilen van tegenwoordig te droog, waardoor ze gevoelig worden voor broei. Natter inkuilen levert een betere pH (zuurgraad) op en meer gewenste zuren. Bij een pH lager dan 4,8 is meer dan de helft van de azijnzuur actief. Deze vorm van azijnzuur bestrijdt gisten, waardoor broei wordt geremd.

In Duitsland wordt in het algemeen natter ingekuild (drogestofgehalte van 38,9 procent) dan in Nederland (49,6 procent drogestof). De Duitse kuilen zijn daardoor een stuk minder broeigevoelig dan ‘onze’ kuilen.

Wageningen UR Livestock Research becijfert het voederwaardeverlies van de kuil door vijf dagen broei op 12,5 procent droge stof en 25 VEM per kilo drogestof. Per 10 hectare snijmaïs betreft het verlies dan ruim 2.000 euro. <